TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı : 20952
Tarih : 2 . 11.2026

52398

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Ticaret Bakanı Ömer Bolat** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğünün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat EREN

Diyarbakır Milletvekili

Türkiye'de elektronik ticaretin hızla büyümesi, küçük işletmelerin ve üreticilerin yeni pazarlara ulaşmasını sağlarken büyük dijital pazaryerlerinin ticari ilişkiler üzerindeki etkisini de artırmaktadır. Çok sayıda küçük işletme, ürünlerini tüketiciye ulaştırabilmek için elektronik ticaret platformlarından yararlanmakta, bu platformların belirlediği komisyon, hizmet bedeli, reklam, kargo ve kampanya koşulları altında faaliyet göstermektedir.

Ticaret Bakanlığının Mayıs 2026'da yayımladığı Türkiye'de E-Ticaretin Görünümü 2025 raporuna göre Türkiye'de e-ticaret hacmi 2025 yılında bir önceki yıla göre yüzde 52,2 artarak 4,57 trilyon TL'ye ulaşmıştır. Perakende e-ticaret hacmi ise 2,46 trilyon TL olarak gerçekleşmiştir. Aynı yıl e-ticaret faaliyetinde bulunan işletme sayısı 634.611'e yükselmiş, bu işletmelerin yüzde 75'ini şahıs işletmeleri oluşturmuştur.

E-ticaretin büyümesiyle birlikte platformların satıcılardan tahsil ettiği komisyonlar, reklam ve görünürlük ücretleri, kargo giderleri, kampanya katkıları ve diğer hizmet bedellerinin küçük işletmeler üzerindeki etkisinin incelenmesi önem kazanmıştır. Satıcıların ürün satışından elde ettikleri gelir ile bütün kesintiler sonrasında ellerine geçen tutar arasındaki fark, işletmelerin ekonomik sürdürülebilirliğini doğrudan etkilemektedir.

Bununla birlikte platformların komisyon ve hizmet bedellerinin hangi ölçütlere göre belirlendiği, ticari koşullarda yapılan değişikliklerin küçük satıcıları nasıl etkilediği ve haksız uygulamalara ilişkin denetimlerin sonuçları konusunda daha ayrıntılı verilere ihtiyaç bulunmaktadır. Özellikle satışlarının önemli bölümünü tek bir platform üzerinden gerçekleştiren küçük işletmelerin pazarlık gücünün korunması, ticari ilişkilerde şeffaflığın sağlanması ve dijital ticaretin yarattığı ekonomik değerin adil biçimde paylaşılması kamusal politika açısından önem taşımaktadır.

Bu kapsamda:

1. Bakanlığınız tarafından 2024, 2025 ve 2026 yıllarında elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılarının satıcılardan tahsil ettiği komisyon, hizmet bedeli, reklam, kargo ve diğer kesintilere ilişkin bir araştırma yapılmış mıdır? Bu bedellerin sektörlere ve platform büyüklüklerine göre ortalama oranları nedir?

2. Elektronik ticaret platformlarında satış yapan küçük işletmelerin toplam satış gelirlerinden komisyon, reklam, kargo, iade ve diğer platform giderleri düşüldükten sonra elde ettikleri net tutara ilişkin Bakanlığınız tarafından herhangi bir etki analizi yapılmış mıdır?
3. 2024, 2025 ve 2026 yıllarında elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılarının haksız ticari uygulamalarına ilişkin Bakanlığınıza kaç şikâyet ulaşmıştır? Şikâyetlerin konularına göre dağılımı, sonuçlandırılan başvuru sayısı ve uygulanan idari para cezalarının toplam tutarı nedir?
4. Elektronik ticaret platformlarının komisyon oranlarını, hizmet bedellerini ve sözleşme koşullarını tek taraflı değiştirmesine ilişkin hangi sınırlamalar ve denetim mekanizmaları bulunmaktadır? Son üç yılda bu kapsamda kaç ihlal tespit edilmiştir?
5. Satıcılara yapılması gereken ödemelerin yasal süreler içerisinde gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği nasıl denetlenmektedir? 2024, 2025 ve 2026 yıllarında ödeme sürelerinin ihlali nedeniyle kaç platform hakkında işlem yapılmış ve hangi yaptırımlar uygulanmıştır?
6. Küçük satıcıların kampanyalara katılmaya, indirim yapmaya, reklam hizmeti satın almaya veya belirli kargo ve lojistik hizmetlerini kullanmaya zorlandığı yönünde Bakanlığınıza kaç şikâyet ulaşmıştır? Bu başvurular sonucunda hangi işlemler gerçekleştirilmiştir?
7. Elektronik ticaret platformlarında ürünlerin arama sonuçlarındaki sıralamasının ve görünürlüğünün ücretli reklam, komisyon oranı veya platformun kendi ticari faaliyetleriyle ilişkilendirilmesinin küçük satıcılar üzerindeki etkilerine ilişkin bir çalışma yapılmış mıdır? Bu uygulamaların şeffaflığını sağlamak amacıyla hangi önlemler alınmaktadır?
8. Elektronik ticaret platformlarının satıcı hesaplarını askıya alması, satışlarını sınırlandırması veya ticari ilişkilerini sonlandırması durumunda küçük işletmelerin başvurabileceği itiraz ve uyuşmazlık çözüm mekanizmaları nelerdir? Bu işlemlere ilişkin son üç yılda kaç şikâyet alınmıştır?
9. Satışlarının önemli bölümünü tek bir elektronik ticaret platformu üzerinden gerçekleştiren küçük işletmelerin ekonomik bağımlılığını azaltmak, alternatif satış kanallarına erişimini artırmak ve komisyon yüklerini hafifletmek amacıyla Bakanlığınız tarafından herhangi bir destek veya düzenleme planlanmakta mıdır?
10. Diyarbakır'da 2024, 2025 ve 2026 yıllarında elektronik ticaret faaliyetinde bulunan işletme sayısı nedir? Bu işletmelerin sektörlere ve işletme büyüklüklerine göre dağılımı nasıldır? İlde faaliyet gösteren satıcıların elektronik ticaret platformlarının komisyonları, ödeme süreleri ve diğer ticari uygulamalarına ilişkin Bakanlığınıza yaptığı başvuruların sayısı ve sonuçları nelerdir?